

Nr 212.

Ankom till riksdagens kansli den 7 juni 1940 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avlöning av viss krigspolispersonal.

(1:a avd.)

I proposition nr 243 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 26 april 1940, föreslagit riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda bestämmelser om avlöning under mobilisering av krigspolispersonal vid högkvarteret och armékårstab i överensstämmelse med vad i berörda statsrådsprotokoll angivits.

Enligt gällande mobiliseringsplaner skall vid mobilisering upprättas en särskild krigspolisorganisation. Vissa polisgrupper, bestående av särskilt kvalificerad polispersonal, skola därvid tilldelas högkvarteret och armékårstaberna. De polismän, som erfordras för denna tjänstgöring, uttagas på anmodan av vederbörande militära myndighet bland personalen vid vissa av rikets större poliskårer. Uttagningen verkställs av chefen för vederbörande kår. De uttagna polismännen tilldelas viss militär tjänsteställning (lika med officer för kommissarie och underofficer eller furir för annan polisman). Tjänstgöringen består i vanlig polistjänst, huvudsakligen kriminaltjänst. Några för ifrågavarande personalkategori avpassade bestämmelser angående avlöning under den militära tjänstgöringen finnas icke.

I särskild skrivelse den 22 januari 1940 har *överbefälhavaren över rikets försvarskrafter* — med förmälan, att *chefen för armén* icke hade något att erinra mot förslaget — hemställt, att krigspolispersonal under tjänstgöring vid mobiliserad del av försvarsväsendet måtte i avlöningshänseende jämföras med sådan i statens tjänst varande personal, som avses i 3 § 1 mom. krigsavlöningsreglementet, vilket innebär, att för nu ifrågavarande krigspolispersonal skulle tillämpas de i fred gällande avlöningsbestämmelserna jämte de ytterligare föreskrifter, som kunna varda meddelade.

Arméförvaltningens civila departement har i utlåtande den 23 februari 1940 ifrågasatt, huruvida icke efter överenskommelse med vederbörande polismyndighet personalen ifråga utan anknytning till krigsavlöningsreglementet lämpligen borde för krigspolistjänsten åtnjuta avlöning av den myndighet, hos vilken vederbörande vore anställd, enligt de för myndigheten gällande bestämmelserna. Ersättning härför borde utgå till polismyndigheten av statsmedel i förhållande till den tid, krigspolistjänst utförts. En sådan anordning skulle överensstämma med den, som tillämpades för avlöning åt polismän, vilka enligt Kungl. Maj:ts förordnande skulle av stad tillhandahållas såsom statspolis.

Departementschefen har för egen del i ärendet anfört följande.

Av vad förut anförts torde framgå, att tillämpningen av krigsavlöningsreglementet å krigspolisen vid högkvarteret och armékårstaberna leder till icke önskvärda ojämnheter och orättvisor i avlöningshänseende. Att såsom arméförvaltningens civila departement föreslagit göra de kommunala avlöningsbestämmelserna tillämpliga å krigspolisen torde dock icke heller innebära någon fullt tillfredsställande lösning av denna personals lönefråga. En konsekvent tillämpning av civila avlöningsbestämmelser försvåras bland annat därav, att inkvartering och förplägnad för personalen av praktiska skäl måste anordnas genom kronans försorg. En anordning, som samtidigt tillgodoser såväl personalens skäliga anspråk som de militära synpunkterna, torde kunna vinnas därigenom, att krigsavlöningsreglementet i princip göres tillämpligt å personalen i fråga — varmed följer rätt till inkvartering och förplägnad — men att i stället för månadslön enligt krigsavlöningsreglementet personalen tillerkännes ersättning för mistade löneförmåner av sin civila polistjänst. Undantag torde därvid böra göras för vikariatsersättning och särskilda ersättningar av traktamentsnatur ävensom beklädnadsersättning i sådana fall, då staten sörjer för personalens beklädnad. Med hänsyn till att krigspolis inkallats till tjänstgöring redan i början av december 1939 torde böra stadgas, att ersättning för mistade löneförmåner må kunna utgå retroaktivt från och med den 1 december 1939. En konsekvens härav torde bliva, att i sådana fall, då kommun icke tillämpat vederbörliga bestämmelser om löneavdrag under militär tjänstgöring utan betalt polismännen full lön, kommunen av staten erhåller gottgörelse för vad som skulle hava utbetalts i ersättning för mistade löneförmåner, därest avdragsbestämmelserna tillämpats. Jag förutsätter därvid, att polispersonalen i fråga om rätt att under militärtjänstgöringen bibehålla lön från kommunen likställes med värnpliktiga.

Bemyndigande för Kungl. Maj:t att utfärda avlöningsbestämmelser av nu angivna innehåll torde böra utverkas av riksdagen.

Vid genomförande av den här ifrågasatta anordningen skulle avlöningsförhållandena för den till krigspolistjänstgöring inkallade personalen i princip ordnas efter samma grunder som vid tillämpning av den s. k. minimiregeln gälla för statsanställd civil personal vid militär tjänstgöring såsom beställningshavare i reserven m. m. Därest ändrade bestämmelser av restriktiv art skulle komma att genomföras i fråga om sistnämnda personal, böra motsvarande jämkningar ske jämväl beträffande krigspolisen.

Utskottet. De av departementschefen angivna grunderna för avlöande av krigspolispersonalen hava icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda bestämmelser om avlöning under mobilisering av krigspolispersonal vid högkvarteret och armékårstab i överensstämmelse med vad av departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för 26 april 1940 angivits.

Stockholm den 7 juni 1940.

På statsutskottets vägnar:

PER GUSTAFSSON.